

Position paper BO Akkerbouw
Rondetafelgesprek “Gezonde gewassen en gezonde bodem”
Tweede Kamer, 12 januari 2022

De kracht van de akkerbouwketen

Grote verantwoordelijkheid

De akkerbouwsector is een belangrijke sector als het gaat om duurzaam bodembeheer, biodiversiteit en gewasbescherming. Het beschermen van onze gewassen in alle stadia (veredeling, teelt, handel en verwerking) is belangrijk voor het verzekeren van voldoende plantaardig voedsel en – in toenemende mate – plantaardige producten voor de *biobased economy* die zo duurzaam mogelijk zijn geproduceerd. Met meer dan 500.000 hectare en ongeveer tweederde van het totaalgebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de land- en tuinbouw heeft de akkerbouw een grote verantwoordelijkheid.

Plantgezondheid is van groot belang voor de gehele akkerbouwketen: van veredeling en teelt tot handel en verwerking. Naast bodembeheer en biodiversiteit is gewasbescherming een belangrijk onderdeel van plantgezondheid. Een totaalaanpak met geïntegreerde gewasbescherming zorgt ervoor dat aan het eind van het teeltseizoen voldoende producten zijn te oogsten die voldoen aan de juiste kwaliteitseisen en voldoende rendement opleveren.

Actieplan Plantgezondheid

Sinds 2018 werkt de gehele akkerbouwketen samen aan het [Actieplan Plantgezondheid](#). De ambitie van de Nederlandse akkerbouw is om in 2030 koploper te zijn in duurzame teeltmethoden. Om die doelstelling te bereiken werkt BO Akkerbouw er samen met haar leden en met individuele veredelaars, telers, handelaren en verwerkers aan om als sector steeds duurzamer te produceren.

Het Actieplan Plantgezondheid kent vier speerpunten:

- weerbaar teeltsysteem (met o.a. robuuste rassen, vitale bodem en biostimulanten);
- precisielandbouw en vergroening middelenpakket (met verlagen milieu-impact);
- versterken biodiversiteit (met o.a. de [BiodiversiteitsMonitor Akkerbouw](#));
- milieuprestaties inzichtelijk maken voor de markt (voor versterking verdienvermogen).

De akkerbouw werkt collectief aan de uitvoering van het Actieplan Plantgezondheid met:

- programma Onderzoek & Innovatie voor de Nederlandse akkerbouw met op dit moment [48 lopende onderzoeksprojecten](#) die zijn gerelateerd aan het Actieplan Plantgezondheid. Alle akkerbouwers in Nederland dragen financieel bij aan het programma en de resultaten van onderzoeksprojecten zijn altijd openbaar;
- kennisverspreiding via de BO nieuwsbrief die meer dan 6.000 akkerbouwers bereikt, het [Duurzaam Praktijknetwerk Akkerbouw](#) en het initiatief CRKLS als nieuw portaal voor het ontsluiten van praktijkonderzoek, gebaseerd op praktische toepassingen;
- samenwerkingen binnen en buiten de sector, met overheden en wetenschappers, op het gebied van actuele en relevante onderwerpen zoals klimaatadaptatie en de toepassing van [biostimulanten](#);
- ontwikkeling van instrumenten voor [emissiereductie](#) en duurzaam bodembeheer die onze leden gebruiken in contact met akkerbouwers, zoals de [Bodemadvieskalender](#);
- certificering met [VVAK](#), een privaat schema voor voedselveiligheid en duurzaamheid, waaraan meer dan 7.000 akkerbouwers deelnemen. Verwerkers in de akkerbouw stellen VVAK als minimumvoorwaarde aan hun leveranciers.

De kracht van de keten

BO Akkerbouw ziet volop mogelijkheden om de akkerbouwketen verder te verduurzamen en de impact van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen te verminderen. De sector neemt daartoe zelf doorlopend initiatieven. Enkele voorbeelden:

- het verduurzamen van het middelengebruik in de aardappelbewaring. De sector is overgestapt – met inzet van teelt, [teeltadvies](#), handel en verwerking – naar het gebruik van groene middelen van natuurlijke oorsprong;
- advisering op basis van waarschuwingssystemen met sensoren, zoals bij suikerbieten met de [BAS app](#) en sensoren in het veld;
- veredeling van meer robuuste rassen die beter bestand zijn tegen ziekten en tegen veranderd klimaat, zoals bij [zetmeelaardappelen](#);
- aanscherpen van [teeltvoorschriften](#) in overleg met de hele keten en andere betrokkenen om te zorgen voor betere preventie van ziekten en plagen.

In de tussenevaluatie 'Geïntegreerde gewasbescherming nader beschouwd' (PBL, 2019), de analyse 'Van kwetsbaar naar weerbaar' (WEcR, 2020), de verkenning 'Naar duurzame toekomstperspectieven voor de landbouw' (SER, 2021) en in verschillende visies van het ministerie van LNV wordt benadrukt dat de keten een belangrijke rol speelt bij verduurzaming. BO Akkerbouw herkent dit en neemt daarvoor haar verantwoordelijkheid. Het is spijtig dat de keten niet rechtstreeks bij het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie gewasbescherming 2030 is betrokken. De akkerbouwsector heeft ambitie en uitvoeringskracht. Het zou veel krachtiger zijn als het ministerie van LNV samen met de gehele keten zou werken aan de daadwerkelijke uitvoering van het Uitvoeringsprogramma.

Samen voor duurzame voeding en een gezonde leefomgeving

BO Akkerbouw ziet met lede ogen aan dat de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma stukt, terwijl de uitdagingen voor de periode tot 2030 groot zijn. Niet alleen de samenwerking van de overheid met de keten ontbreekt, maar ook de daadkracht bij het faciliterend beleid van de overheid. Zo is het wachten op een passend wettelijk kader voor gebruik van nieuwe verdelingsmethoden, de snellere toelating van laag-risico-middelen en heldere wet- en regelgeving voor het gebruik van biostimulanten. Het beschikbaar krijgen van dit nieuwe 'gereedschap' houdt geen gelijke tred met het tempo waarmee nieuwe ziekten en plagen optreden en gewasbeschermingsmiddelen zijn weggevallen of dreigen te verdwijnen.

In het coalitieakkoord staat het intensiveren van "de ingezette omslag naar geïntegreerde gewasbescherming" genoemd. BO Akkerbouw kan daar als vertegenwoordiger van de gehele akkerbouwketen een grote bijdrage aan leveren. De akkerbouwsector ziet kansen in de ontwikkeling van nieuwe technieken op het gebied van precisielandbouw, de versterking van een geïntegreerd teeltadvies en de toelating en toepassing van (juist ook Nederlandse) groene middelen en biostimulanten. Op basis van betere samenwerking en met technische en sociale innovatie kan voldaan worden aan maatschappelijke opgaven voor duurzame voeding en een gezonde leefomgeving.

Over BO Akkerbouw

BO Akkerbouw is het centrale platform en kenniscentrum voor de Nederlandse akkerbouwketens. De organisatie zorgt voor één krachtig geluid van de Nederlandse akkerbouw, draagt de ambities van de sector uit en komt met oplossingen voor collectieve vraagstukken. BO Akkerbouw is door de Minister van LNV erkend als brancheorganisatie onder Verordening (EU) 1308/2013. De leden van BO Akkerbouw zijn Agrifirm, Avebe, Cosun, CZAV, Het Comité van Graanhandelaren, LTO Nederland, NAJK, NAO, NAV, Plantum, Van Iperen en VAVI.